2.4. Dışbükey Çokgenlerin Özellikleri

11. SINIF MATEMATİK | MAARİF MODELİ UYUMLU | Hızlı Hatırlama • MAT.11.2.4

Daha fazla soru ve konu anlatımı için
www.sinifdijital.com

Köşegen ve Üçgen Formülleri • Düzgün Çokgende İç/Dış Açı • Tek/Çift Simetri Ekseni • Merkez Üçgenlerle Alan

Bölüm 1 — Dışbükey ve Düzgün Çokgen Temel Formülleri

1. Genel Dışbükey n-gen

- 1 köşeden köşegen: $n-3$
- Oluşan üçgen: $n-2$
- Toplam köşegen: $\frac{n(n-3)}{2}$

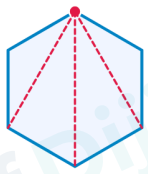
2. Açı Toplamları & Düzgün

- İç toplam: $(n-2)\cdot 180^\circ$
- Dış toplam: daima 360°
- Düzgün dış açı: $\frac{360^\circ}{n}$ $(n=\frac{360^\circ}{d})$

3. Merkez Üçgenle Alan

- Merkez tepe açısı: $\theta=\frac{360^\circ}{n}$
- $A=\frac{n}{2}R^2\sin\left(\frac{360^\circ}{n}\right)$
- R sabitken $n\uparrow \Longrightarrow$ Alan $\uparrow$

Bir Köşeden Çizilen Köşegenler, Üçgen Sayısı ve İç Açılar Toplamı:

n = 6 ⇒ (n-3)=3 köşegen, (n-2)=4 üçgen

- Bir köşeden çizilen köşegen = n - 3
- Oluşan üçgensel bölge = n - 2
- İç Açılar Toplamı = (n - 2) · 180°
- Dış Açılar Toplamı = 360° (Sabit!)
- Toplam Köşegen Sayısı = n(n - 3) / 2

Düzgün Çokgenlerde Bir Dış Açı (360°/n) ve Bir İç Açı Formülleri:

Düzgün Çokgen	Kenar (n)	1 Dış Açı (360°/n)	1 İç Açı (180°-Dış)	İç Toplam
Eşkenar Üçgen	3	120°	60°	180°
Kare	4	90°	90°	360°
Düzgün Beşgen	5	72°	108°	540°
Düzgün Altıgen	6	60°	120°	720°
Düzgün Sekizgen	8	45°	135°	1080°

Bölüm 2 — Tek / Çift Kenarlı Simetri Eksenleri ve Alan İndirgemesi

Tek vs Çift Kenarlı Düzgün Çokgenlerde Simetri

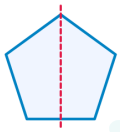
Her düzgün n-genin tam n **adet simetri ekseni** vardır. **Tek** kenarlılarda $(5, 7, 9 \ldots)$ eksen bir köşeden karşı kenarın orta dikmesine iner. **Çift** kenarlılarda $(4, 6, 8 \ldots)$ eksenler ya iki karşı köşeyi (en uzun köşegen) ya da iki karşı kenarın orta noktasını birleştirir.

Sınav Hızlandırıcı Özel Üçgen & Köşegenler

Düzgün Altıgen (a kenar): Kısa köşegen $a\sqrt{3}$, en uzun köşegen $2a$, alan $6 \cdot \frac{a^2\sqrt{3}}{4}$.

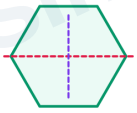
Düzgün Beşgen: Tüm köşegenler eşittir; $36°$-$36°$-$108°$ ve $36°$-$72°$-$72°$ üçgenleri kullanılır.

Tek ve Çift Kenarlı Düzgün Çokgenlerde Simetri Ekseni Özelliği:

Tek Kenar (n = 5): 5 Simetri Ekseni

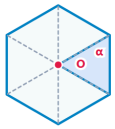
Köşe ↔ Karşı Kenar Ortası!

Çift Kenar (n = 6): 6 Simetri Ekseni

n/2 Köşe-Köşe + n/2 Kenar-Kenar!

Düzgün Çokgende Merkez Üçgenler (360°/n) ve Alan Hesabı:

n eş merkez üçgen (α = 360°/n)

1. Çevrel Çember Yarıçapı R ile Alan:

Alan = n · (½ · R² · sin(360° / n))

2. Düzgün Altıgen (n = 6, α = 60°):

Alan = 6 · (a²√3 / 4) = 3a²√3 / 2

Bölüm 3 — Kavram Yanılgısı Radarı (❌ Tuzak vs ✅ Doğru)

❌ Yanlış	✅ Doğru
Düzgün beşgende simetri ekseni karşılıklı iki köşeyi birleştirir.	**Doğru:** Beşgende ($n = 5$ tek) karşı köşe yoktur; eksen köşeden karşı kenarın orta dikmesine iner!
Yanlış: $(n-2)\cdot 180^\circ$ ve $\frac{n(n-3)}{2}$ formülleri sadece düzgün çokgenlerde geçerlidir.	**Doğru:** Tüm dışbükey (düzgün olmayanlar dâhil) çokgenler için geçerlidir!
Yanlış: Kenar sayısı arttıkça çokgenin dış açılar toplamı da 360°'den büyür.	**Doğru:** Kenar sayısı kaç olursa olsun dış açılar toplamı her zaman 360° sabit kalır!
Yanlış: Düzgün çokgende köşe sayısı arttıkça merkez üçgenlerin sayısı arttığından iç açı küçülür.	**Doğru:** n arttıkça dış açı $\frac{360^\circ}{n}$ küçülür, dolayısıyla bir iç açı $180^\circ - d$ **büyür**!

Bölüm 4 — Stratejik Karar Akışı: "Dışbükey Çokgen Sorusunu Nasıl Çözerim?"

1. DIŞ AÇIDAN GİT
$d = 180^\circ -$ iç bul, $n = 360^\circ/d$ **yaz!**

➔

2. KÖŞEGENİ SAY
1 köşeden $n-3$ (üçgen $n-2$), **toplam** $n(n-3)/2$**!**

➔

3. İKİZKENAR AÇ
Beşgende 36-72-72, **altıgende** 30-60-90 **kur!**

➔

4. MERKEZ ALAN
R belliyse hemen $\frac{n}{2}R^2\sin(360^\circ/n)$ **yaz!**

Bölüm 5 — Hemen Dene! (4 Hızlı Pekiştirme Mikro-Sorusu)

1. Bir dış açısı 24° olan düzgün çokgenin kenar sayısı kaçtır? **2.** Bir köşeden çizilen köşegenler 8 üçgen oluşturuyorsa toplam köşegen kaçtır?

3. $R = 6$ cm düzgün onikigenin alanı kaç cm^2'dir? **4.** En uzun köşegeni 14 cm olan düzgün altıgenin çevresi kaçtır?

Hemen Dene Cevapları: 1) 15 2) 35 3) $108\ \text{cm}^2$ 4) 42 cm